

Phẩm 84: TỬ ĐẾ

Tu-bồ-đề bạch Phật:

–Bạch Đức Thế Tôn! Nếu các pháp ấy là pháp của Bồ-tát thì thế nào là pháp của Phật?

Phật dạy:

–Này Tu-bồ-đề! Như ông hỏi, những pháp ấy là pháp của Bồ-tát thì thế nào là pháp của Phật?

Này Tu-bồ-đề! Pháp của Bồ-tát cũng là pháp của Phật. Nếu biết Như thiết chủng trí là được Nhất thiết chủng trí, dứt tất cả tập khí phiền não, Bồ-tát sẽ được pháp ấy. Đức Phật do một niệm tương ứng với tuệ biết tất cả pháp nên được Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác.

Này Tu-bồ-đề! Đó là sự khác nhau giữa Đức Phật và Bồ-tát. Ví như hương đạo khác với đặc quả. Hai người ấy đều là bậc Thánh mà có hương và đặc khác nhau.

Này Tu-bồ-đề! Người đi trong đạo vô ngại thì gọi là Đại Bồ-tát. Trong đạo giải thoát không còn tất cả tối tăm chướng ngại thì gọi là Phật.

–Bạch Đức Thế Tôn! Nếu tất cả pháp tự tướng rỗng không thì trong pháp tướng rỗng không ấy, sao lại có sự khác nhau về địa ngục, ngạ quỷ, súc sinh, người, trời, bậc Càn tuệ, bậc Tánh địa, bậc Bát nhân địa, Tu-đà-hoàn, Tư-đà-hàm, A-na-hàm, A-la-hán, Bích-chi-phật, là Bồ-tát, là Như Lai, Ứng Cúng, Chánh Đẳng Chánh Giác? Bạch Đức Thế Tôn! Như người không có sở đắc, thì nghiệp nhân duyên cũng không thật có, quả báo cũng không thật có.

–Này Tu-bồ-đề! Đúng như lời ông nói, trong tự tướng không của pháp chẳng có chúng sinh, chẳng có nghiệp nhân duyên, chẳng có quả báo.

Này Tu-bồ-đề! Chúng sinh chẳng biết các pháp tự tướng là không. Chúng sinh ấy gây tạo nghiệp làm nhân duyên, hoặc thiện hoặc ác, hoặc nghiệp bất động.

Do tội nghiệp làm nhân duyên mà chúng sinh ấy đọa vào ba đường ác, do phước nghiệp làm nhân duyên mà sinh vào loài người hay các tầng trời cõi Dục, do nghiệp bất động làm nhân duyên mà sinh vào cõi Sắc hay Vô sắc.

Đại Bồ-tát lúc thực hành Bồ thí ba-la-mật cho đến mười tám pháp Bất cộng, thọ trì thực hành hết các pháp trợ đạo ấy, vào Tam-muội Kim cang, được Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác rồi, làm lợi ích cho chúng sinh. Vì sự lợi ích ấy thường chẳng mất nên chẳng đọa vào sáu đường sinh tử.

–Bạch Đức Thế Tôn! Đức Phật được Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác rồi, có bị sinh tử trong sáu đường chăng?

–Này Tu-bồ-đề! Đức Phật không bị sinh tử trong sáu đường.

–Bạch Đức Thế Tôn! Đức Phật có nghiệp ác, nghiệp thiện, nghiệp vô ký chăng?

–Này Tu-bồ-đề, không có!

–Bạch Đức Thế Tôn! Nếu không có, sao Đức Phật lại nói là địa ngục, ngạ quỷ, súc sinh, trời, người; lại nói là Tu-đà-hoàn, Tư-đà-hàm, A-na-hàm, A-la-hán, Bích-chi-phật, Bồ-tát và các Đức Phật?

–Này Tu-bồ-đề! Nếu chúng sinh biết các pháp tự tướng là không thì Đại Bồ-tát chẳng cầu Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác, cũng chẳng cứu giúp chúng sinh trong ba đường ác, cho đến luân hồi sinh tử trong sáu đường.

Này Tu-bồ-đề! Bởi chúng sinh thật chẳng biết các pháp tự tướng là không, nên

chẳng thoát được sinh tử sáu đường. Bồ-tát ấy ở chỗ các Đức Phật, nghe các pháp tự tướng là không, phát tâm cầu Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác.

Này Tu-bồ-đề! Các pháp chẳng phải như hàng phàm phu chấp đấm. Các chúng sinh ấy đối với pháp không thật có lại điên đảo vọng tưởng phân biệt có được pháp.

Không có chúng sinh lại tưởng là có chúng sinh, không có sắc, thọ, tưởng, hành, thức lại tưởng là có sắc, thọ, tưởng, hành, thức. Cho đến tất cả pháp hữu vi, đều không thật có, lại dùng tâm điên đảo vọng tưởng gây ra các nghiệp: thân, khẩu, ý rồi luân hồi sinh tử trong sáu đường chẳng thoát ra được.

Đại Bồ-tát ấy lúc thực hành Bát-nhã ba-la-mật, tất cả pháp lành đều được bao gồm trong Bát-nhã ba-la-mật, hành đạo Bồ-tát, được Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác. Được Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác rồi vì chúng sinh mà nói pháp bốn Thánh đế: khổ Thánh đế, khổ tập Thánh đế, khổ diệt Thánh đế, khổ diệt đạo Thánh đế. Chỉ bày rành rẽ tất cả pháp lành trợ đạo đều bao gồm trong bốn Thánh đế. Vì nhờ pháp lành trợ đạo ấy nên phân biệt có Tam bảo là: Phật bảo, pháp bảo và Tăng bảo. Vì chẳng tin và đối nghịch với Tam bảo nên chẳng thoát được sinh tử sáu đường.

–Bạch Đức Thế Tôn! Có phải là dùng khổ Thánh đế được độ, dùng khổ trí được độ, dùng tập Thánh đế được độ, dùng tập trí được độ, dùng diệt Thánh đế được độ, dùng diệt trí được độ, dùng đạo Thánh đế được độ, dùng đạo trí được độ hay chăng?

–Này Tu-bồ-đề! Chẳng phải do khổ Thánh đế được độ, cũng chẳng phải do khổ trí được độ, cho đến chẳng phải do đạo Thánh đế được độ, cũng chẳng phải do đạo trí được độ.

Này Tu-bồ-đề! Vì bốn Thánh đế bình đẳng, nên ta nói tức là Niết-bàn. Chẳng dùng khổ Thánh đế cho đến chẳng dùng đạo Thánh đế, cũng chẳng dùng khổ trí cho đến chẳng dùng đạo trí mà được Niết-bàn.

–Bạch Đức Thế Tôn! Thế nào là tướng bình đẳng của bốn Thánh đế?

–Này Tu-bồ-đề! Nếu không có khổ, không có khổ trí, không có tập, không có tập trí, không có diệt, không có diệt trí, không có đạo, không có đạo trí thì gọi là tướng bình đẳng của bốn Thánh đế.

Lại nữa, này Tu-bồ-đề! Như của bốn Thánh đế chẳng khác với pháp tướng, pháp tánh, pháp trụ, pháp vị, thật tế. Có Phật hay không có Phật, pháp tướng vẫn thường trụ. Vì sao? Vì chẳng hư, chẳng mất.

Đại Bồ-tát lúc thực hành Bát-nhã ba-la-mật, vì thông đạt thật tế nên thực hành Bát-nhã ba-la-mật.

–Bạch Đức Thế Tôn! Thế nào là Đại Bồ-tát vì thông đạt thật tế nên thực hành Bát-nhã ba-la-mật? Như vì thông đạt thật tế nên chẳng rơi vào địa vị Thanh văn, địa vị Bích-chi-phật mà thẳng vào địa vị Bồ-tát.

–Này Tu-bồ-đề! Nếu Đại Bồ-tát đúng như thật thấy các pháp. Thấy rồi được pháp không thật có. Được pháp không thật có rồi thấy tất cả pháp không đều bao gồm trong bốn Thánh đế. Các pháp chẳng bao gồm trong bốn Thánh đế cũng đều không. Nếu thấy như vậy, thì lúc ấy nhập vào địa vị Bồ-tát. Đó là Bồ-tát trụ trong tánh địa chẳng theo danh đọa. Vì sao? Vì danh đọa ấy thì rơi vào địa vị Thanh văn, địa vị Bích-chi-phật. Bồ-tát ấy trụ trong Tánh địa làm phát sinh bốn Thiền, bốn Tâm vô lượng, bốn Định vô sắc.

Bồ-tát ấy trụ trong định Địa thứ nhất, phân biệt tất cả các pháp, thông đạt bốn Thánh đế: biết khổ, chẳng sinh tâm duyên khổ, cho đến biết đạo, chẳng sinh tâm duyên đạo, chỉ thuận theo Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác mà quán tưởng các pháp như

thật.

–Bạch Đức Thế Tôn! Thế nào là quán tướng các pháp như thật?

–Này Tu-bồ-đề, là quán các pháp không!

–Bạch Đức Thế Tôn! Thế nào là quán không?

–Này Tu-bồ-đề, là Tự tướng không! Bồ-tát ấy dùng trí tuệ như vậy mà quán tất cả pháp không, không có pháp tánh để thấy được, trụ trong pháp tánh ấy mà được Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác. Vì sao? Vì tướng vô tánh là Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác.

Tướng vô tánh ấy chẳng phải do các Đức Phật làm ra, chẳng phải do Bích-chi-phật làm ra, chẳng phải do A-la-hán làm ra, cũng chẳng phải do hàng Hương đạo làm ra, cũng chẳng phải hàng đắc quả làm ra, cũng chẳng phải Bồ-tát làm ra. Chỉ vì chúng sinh chẳng biết, chẳng thấy các pháp như thật tướng, nên Đại Bồ-tát thực hành Bát-nhã ba-la-mật, dùng năng lực phương tiện mà nói pháp cho chúng sinh nghe.

M